

Sygn. akt *XVI GC 807/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Renata Olejnik - Tyszka</i>
Protokolant –	Sekretarz sądowy Katarzyna Bieńkowska

po rozpoznaniu 04 września 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa *W. K., W. R., J. S. (1), D. G., R. G.*

przeciwko (...) *spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.*

o stwierdzenie ewentualnie uchylenie

1. stwierdza nieważność uchwały nr (...) z dnia 14 lipca 2006r. podjętej przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w zakresie zmiany paragrafów 8,10,12,18 umowy spółki;
2. oddala powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały w pozostałym zakresie;
3. oddala powództwo D. G. i R. G. o stwierdzenie nieważności ewentualnie o uchylenie zaskarżonej uchwały w zakresie zmiany paragrafów 2,5,13,21,23 umowy spółki;
4. oddala powództwo o uchylenie uchwały nr (...) z dnia 14 lipca 2006r. podjętej przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w zakresie zmiany paragrafów 2,5,13,19,21,23,24,25 umowy spółki;
5. ustala, że strony postępowania ponoszą koszty postępowania zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów i przyjmuje, że powodowie ponoszą koszty w 2/3 a pozwany w 1/3, pozostawiając stosunkowe rozdzielenie kosztów referendarzowi sądowemu.

SSO Renata Olejnik - Tyszka

XVI GC 807/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 16 sierpnia 2006 r. powodowie W. R., J. S. (1), T. G. i W. K., wniesionym przeciwko (...) spółce z o.o. w W., domagali się stwierdzenia nieważności, ewentualnie uchylenia uchwały nr (...) w sprawie zmian umowy spółki

podjętej w dniu 14 lipca 2006 r. na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników Przedsiębiorstwo (...) spółki z o.o., wpisanej do rejestru przedsiębiorców w KRS pod nr (...).

W uzasadnieniu powodowie wskazali, iż Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. zwołane zostało w sposób wadliwy, albowiem dwóch wspólników w osobie A. K. i J. S. (2) nie zostało powiadomionych o zgromadzeniu, a tym samym uniemożliwiono im wzięcia udziału w Zgromadzeniu i wykonania przysługującego im prawa głosu odpowiednio do posiadanych udziałów.

Ponadto powodowie wskazali, iż ich legitymacja do występowania w sprawie wynika z treści art. 250 pkt. 2, 3 oraz pkt. 4 k.s.h.

Podnieśli także, że Zgromadzenie Wspólników zostało zwołane z naruszeniem przepisów art. 235 par.1 ksh oraz art.238 ksh bowiem zaproszenia o zwołaniu Zgromadzenia Wspólników zostało podpisane przez S. S. (1) oraz S. B., osoby te jednak nie mogą być uważane za członków zarządu spółki bowiem ich mandaty wygasły najpóźniej w 2004r.

Ponadto uchwała nr (...) dotycząca zmian umowy spółki została podjęta z głosowaniem jawnym, co narusza treść art. 247 ksh bowiem nie został zachowany wymóg tajności przy wyborach w sprawach osobowych.

Podjęcie zaskarżonej uchwały było zbędne bowiem jej treść odpowiada uchwale podjętej w dniu 3 grudnia 2005r., która została zarejestrowana w KRS w dniu 15 grudnia 2005r.

Te okoliczności wskazują, że uchwała została powzięta z naruszeniem przepisów prawa i jest nieważna.

Ponadto narusza dobre obyczaje i ma na celu pokrzywdzenie pozostałych wspólników oraz uniemożliwienie wykonywania praw udziałowych przez A. K. i J. S. (1).

Powodowie podnieśli również, że wybór Przewodniczącego Zgromadzenia obył się niezgodnie z prawem, bowiem został on wybrany w głosowaniu jawnym.

W trakcie zgromadzenia odmówiono okazania listy wspólników oraz odmówiono odpowiedzi na pytania dotyczące braku na liście uprawnionych do udziału w zgromadzeniu niektórych wspólników.

Sporządzonego protokołu nie udostępniono do podpisania wszystkim obecnym wspólnikom, co narusza przepisy art.248 ksh.

Uchwała uszczupla prawa udziałowe wspólników, na co nie wyrazili oni zgody.

Uchwała zapadła bez wymaganej większości 2/3 i po dopuszczeniu do głosowania nie istniejących udziałów.

W par. 8 umowy spółki wyłączono prawo wspólników do nabywania nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym, na co wspólnicy nie wyrazili zgody. W par. 10 uzależniono możliwość zbywania i zastawiania udziałów od zgody spółki na co nie wyrazili zgody wszyscy wspólnicy, zmiany te naruszają art. 246 par. 3 ksh. W par. 12 wprowadzono zmiany umożliwiające przymusowe umorzenie udziałów bez żadnej przyczyny, a tylko na podstawie zgłoszenia takiego żądania przez wspólników posiadających więcej niż 2/3 kapitału zakładowego, co jest sprzeczne z art. 246 par. 3ksh i art. 199 par.1 i 2 ksh. W par. 12 wprowadzono zmianę umożliwiającą zarządowi spółki umarzanie udziałów wspólników w każdym przypadku rozwiązania stosunku pracy a także naruszenia dobrego imienia spółki oraz członków ich organów- co narusza art. 246 par. 3 ksh i art. 199 par. 2 i 3 ksh. W par. 18 wprowadzono zmianę dotyczącą wyłączenia prawa wspólnika do indywidualnej kontroli spółki co narusza art. 258 par. 3 ksh. Sprzeczne z tym przepisem jest również wyłączenie kadencyjności Rady Nadzorczej. W par. 19 wprowadzono uprawnienie Rady Nadzorczej do ustalania regulaminu Zgromadzenia Wspólników co narusza prawo bowiem prowadzi do sytuacji, w której organ niższy określa zasady działania organu wyższego. W par. 24 wprowadzono prawo umożliwiające aktualnym członkom zarządu wytaczanie powództwa o wyłączenie wspólnika, co ma na celu

eliminowanie niewygodnych wspólników. W par. 25 umowy spółki wprowadzono zmianę dotyczącą składu władz z pominięciem wymogu tajności podejmowania uchwał w tym przedmiocie.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów procesu, z wyodrębnieniem kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwana podniosła, iż na skutek umorzenia udziałów A. K. i J. S. (1) jeszcze w lipcu 2002 r., nie miała obowiązku dopuszczania ich do udziału w Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników z 14 lipca 2006 r. Stąd zarzut o wadliwości zwołania zgromadzenia jest bezpodstawny.

Odnosząc się do zarzutu powodów dotyczącego wykonywania prawa głosu na zgromadzeniu przez: S. B., M. B., Z. C., S. S. (1) i T. S. niezgodnie z faktyczną ilością posiadanych głosów w (...) spółce z o.o.- pozwana wskazała, iż na skutek umorzenia udziałów A. K. i J. S. (1) pozwana spółka nabyła te udziały. Stosownie do art. 200 §1 i 2 k.s.h. następnie zbyła te udziały nabyte z czystego zysku na rzecz w/wym. wspólników. A zatem wspólnicy ci wykonywali prawo głosu na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników dnia 10 marca 2006 r. zgodnie z faktyczną ilością posiadanych udziałów. Pozwana podała też, że A. B. nabył (...) udziałów od S. B. na podstawie umowy sprzedaży. Podniosła także, że na skutek przywrócenia do pracy J. S. (1) i A. K. nie doszło do automatycznego reaktywowania ich udziałów.

Wskazała także, że nie doszło do naruszenia art. 246 par.3 i art. 258 par. 1 ksh, bowiem przepisy te stanowią ,że zgoda wszystkich wspólników na uszczuplenie ich praw udziałowych jest wymagana jedynie w przypadku uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego zmieniającej umowę spółki.

Przewodniczący zgromadzenia został wybrany w głosowaniu tajnym, protokół nie musi odzwierciedlać przebiegu dyskusji odbywającej się podczas zgromadzenia. W dniu (...) marca 2006r. została podjęta uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego celem usunięcia uchybień stwierdzonych w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie XVI GC 286/03, w którym sąd stwierdził nieważność uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego z dnia 07 września 2002r. Istniała więc podstawa do podjęcia tej uchwały.

W piśmie z dnia 7 lipca 2007 r. powodowie podnieśli, iż gdyby nawet miało miejsce „automatyczne umorzenie udziałów powodów”, to i tak umorzone udziały jako unicestwione nie mogły być przedmiotem jakichkolwiek dalszych transakcji pomiędzy spółką a innymi osobami.

W piśmie z dnia 2 grudnia 2008r. pozwany podniósł zarzut braku legitymacji procesowej po stronie powodów.

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2009 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zawiesił postępowanie w stosunku do T. G. na podstawie art. 174 §1 pkt. 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 16 stycznia 2009 r. stwierdził nieważność uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 14 lipca 2006 r. Sąd przyjął, iż umorzono udziały A. K. i J. S. (1) bezpodstawnie i w zakresie umorzonych udziałów wspólnicy ci nie zostali dopuszczeni do głosowania, przez co uchwałę Zgromadzenia Wspólników należy uznać za sprzeczną z prawem. Ponadto wskazał, że podpisujący zaproszenie do udziału w zgromadzeniu w dniu 14 lipca 2006r. S. B. i S. S. (1), nie pełnili funkcji członków zarządu w tym okresie bowiem ich mandaty wygasły w 2004r., a ponadto powołani zostali do pełnienia swoich funkcji na mocy uchwał, które następnie zostały uznane za sprzeczne z prawem.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w dniu 14 maja 2012r. uchylił ten wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania. Sąd Apelacyjny stwierdził, iż Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż nie poczynił żadnych ustaleń w zakresie jaki wpływ na treść uchwał miały uchybienia dotyczące niedopuszczenia do głosowania A. K. i J. S. (1), a także nie dokonał analizy treści zaskarżonych uchwał pod kątem sprzeczności z ustawą.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 22 października 2013r. wydał wyrok stwierdzający nieważność uchwały nr (...) podjętej w dniu 14 lipca 2016r. przez Nadzwyczajne Zgromadzenie

Wspólników (...) spółki z o.o. w W.. Sąd Okręgowy przyjął, że na skutek uchybień popełnionych przy podjęciu uchwały doszło do nieuzasadnionego przyjęcia, że uchwała została podjęta, choć w rzeczywistości do jej podjęcia nie doszło.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w dniu 6 lutego 2015r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozstrzygnięcia pozostawiając Sądowi Okręgowemu rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej. W uzasadnieniu wskazał, że Sąd Okręgowy nie zastosował się do wytycznych Sądu II instancji, a tym samym ponownie nie rozpoznał istoty sprawy. Sąd Apelacyjny wskazał na konieczność dokonania szczegółowej analizy treści zaskarżonej uchwały, a następnie rozważenia, czy przy jej podejmowaniu dochowano wymagań o charakterze proceduralnym, a jeżeli nie to czy uchybienia miały wpływ na treść uchwały. Następnie zalecił dokonanie oceny, czy przedmiotowa uchwała nie narusza przepisów ustawowych o charakterze materialnoprawnym. Jeżeli brak będzie podstaw do stwierdzenia nieważności uchwały, należy dokonać oceny roszczenia o uchylenie uchwały.

W dniu 13 grudnia 2016r. Sąd Okręgowy w Warszawie podjął postępowanie zawieszono wobec T. G. z udziałem po stronie powodowej D. G. i R. G..

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje.

Przedsiębiorstwo (...) spółka z o.o. zawiązana została jako spółka pracownicza. Do Krajowego Rejestru Sądowego została wpisana 29 sierpnia 2002 r. pod nr (...). Wcześniej funkcjonowała jako spółka z o.o. wpisana do RHB. W dniu 13 listopada 1997r.umowa spółki została zmieniona.

/okoliczności niesporne, wypis aktu notarialnego k. 230 akt/

W dniu (...) kwietnia 2002 r. odbyło się Walne Zgromadzenie Wspólników Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o., na którym podjęto uchwałę nr (...) w przedmiocie obniżenia istniejącego kapitału zakładowego spółki w kwocie (...) zł. poprzez umorzenie dotychczasowych udziałów w ilości (...) sztuk o wartości nominalnej (...) zł. za każdy udział z jednoczesnym jego podwyższeniem do pierwotnej wysokości tj. (...) zł. i utworzeniem nowych udziałów w ilości (...) o wartości nominalnej (...) zł. Postanowiono także, że podwyższenie kapitału zakładowego do kwoty (...) zł w terminie do 31 marca 2012r. nie stanowi zmiany umowy spółki.

Według aktu notarialnego z 5 kwietnia 2002 r. udziały w kapitale zakładowym spółki objęli: 1/ S. B. – (...)udziały; 2/ M. B. – (...)udziałów; 3/ K. C. - (...) udział; (...) /Z. C. - (...)udziały; 5/ A. G. – (...) udział; 6/ T. G. – (...)udziały; 7/ W. K. – (...) udział; 8/ G. K. – (...) udziałów; 9/ A. K.- (...) udziały; 10/ K. L. – (...) udziałów; 11/ A. M. (1) - (...)udziały; 12/ L. M. (1) – (...) udział; (...) / W. R. – (...)udziałów, 14/ S. S. (1) – (...) udziały; 15/ J. S. (1) - (...) udziałów, 16 P. S. – (...) udział; 17/ D. S. – (...) udziały; 18/ T. S. – (...) udziały; 19/ P. U. – (...) udziały/ 20 W. W. (1) - (...)udziałów.

W dniu (...) września 2002 r. J. S. (1) i J. Ł. nabyli po (...) udziale od wspólnika W. R..

/okoliczność niesporna/

W uchwale nr 2 dostosowana została umowa spółki do obowiązujących przepisów prawa w zakresie przedmiotu działalności spółki poprzez dodanie do rodzajów działalności numerów PKD, postanowiono zmienić umowę spółki w ten sposób, że uchwalono, iż udziały są zbywalne i mogą być zastawiane, z tym, że zastawienie wymaga pisemnej zgody zarządu spółki, ustalono, że uchwały zgromadzenia wspólników zapadają bezwzględną większością głosów oddanych poza przypadkami, w których przepisy prawa ustalają warunki surowsze, przyjęto, że kadencja Rady Nadzorczej wynosi trzy lata oraz, że Rada Nadzorcza jest uprawniona do uchwalania regulaminu pracy zarządu i powoływana jest na okres (...) lat, do zarządu powołani zostali S. B. i J. S. (1) na czas nieokreślony. Uprawniony do składania oświadczeń w imieniu spółki upoważniony był każdy członek zarządu.

/dowód: akt notarialny k. 20-29 akt /

W tamtym czasie rozpoczął się konflikt pomiędzy jedną grupą udziałowców, w skład której wchodził m.in. prezes zarządu S. B., dążącą do podwyższenia kapitału zakładowego spółki z wyłączeniem prawa pierwszeństwa

dotychczasowych udziałowców, a drugą grupą udziałowców, w skład której wchodził m.in. ówczesny wiceprezes zarządu J. S. (1), która sprzeciwiała się zamysłowi zmniejszenia stanu posiadania udziałów w spółce przez dotychczasowych pracowników spółki. Pracownicy spółki będący udziałowcami chcieli być współnikami spółki na dotychczasowych zasadach z możliwością nabywania nowych udziałów proporcjonalnie do posiadanych udziałów i uczestniczenia w podziale dywidendy odpowiednio do posiadanych udziałów. Pracownicy czuli się szykanowani przez zarząd spółki, który według nich dążył do przejęcia ich udziałów.

/dowód: zeznania P. U. – k. 898-900, k. 1239, G. K. k. 1236, L. M. (2) k. 1237, A. M. (2) k. 1240, W. K. k. 1290, S. B. – k. 910-915, J. S. (1) – 951, W. R. k. 1296/.

W dniu 18 lipca 2002r.- J. S. (1) i A. K. otrzymali pisma rozwiązujące umowy o pracę bez zachowania terminu wypowiedzenia.

/dowód: pisma k. 224,225 akt/

Wobec przyjęcia, że doszło do rozwiązania umów o pracę, zarząd Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w dniu 26 lipca 2002 r. podjął uchwałę o automatycznym umorzeniu (...) udziałów J. S. (1) oraz (...) udziałów A. K.. Na zebranie zarządu był zaproszony J. S. (1), który jednak po przyjeździe na spotkanie odmówił w nim udziału i wyszedł nie uczestnicząc w obradach.

/dowód: uchwała zarządu k. 226, zaproszenie k. 227, lista obecności k. 228, protokół posiedzenia k. 229 akt/

W dniu 19 sierpnia 2002 r. odbyło się Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z o.o., podczas którego podjęto uchwały o udzieleniu absolutorium członkom zarządu oraz Rady Nadzorczej za 2001r. nr (...) i (...) o pokryciu umorzonych (...) udziałów J. S. (1) i (...) udziałów A. K. z czystego zysku oraz uchwałę nr (...) i (...) o powołaniu w skład zarządu (...) spółki z o.o. S. B. i S. S. (1).

Sąd Okręgowy stwierdził prawomocnie nieważność tych uchwał w sprawie sygn. akt XVI GC 724/03.

/okoliczność niesporna/

W dniu 29 kwietnia 2003 r. zarząd (...) spółki z o.o. podpisał umowy sprzedaży (...) udziałów spółki (umorzonych wcześniej A. K. i J. S. (1)) na rzecz: S. B. – (...) udziałów; M. B. – (...) udziały; Z. C. – (...) udziałów; G. K. – (...) udział; S. S. (1) – (...) udziałów; T. S. – (...)udziały.

/dowód: umowy zbycia udziałów k. 238-244, pisma k. 236, 237 akt/

W dniu 01 sierpnia 2002r. A. K., a w dniu 08 sierpnia 2002r. J. S. (1) złożyli pozwy o przywrócenie do pracy. Prawomocnym wyrokiem z dnia 14 września 2004r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Pragi przywrócił do pracy A. K. i J. S. (1) na dotychczasowe warunki pracy i płacy.

/dowód: odpis wyroku z uzasadnieniem k. 41-48/

Następnie, w dniu 7 września 2002 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o., na którym przyjęto uchwałę o nr (...), którą podwyższono kapitał zakładowy spółki do kwoty (...) zł. Nowoutworzone udziały mieli objąć: 1/ S. B. – (...) udziałów, 2/ M. B. – (...) udziałów, 3/ Z. C. – (...) udziałów, 4/ S. S. (1) – (...) udziałów, 5/ T. S. – (...)udziałów. Suma nowoobjętych udziałów wyniosła (...). Wspólnicy złożyli oświadczenia o objęciu nowych udziałów a zarząd złożył oświadczenie o wniesieniu wkładów. Uchwała ta została jednak uchylona wyrokiem z 22 września 2005 r. Sądu Okręgowego w Warszawie, sygn. akt XVI GC 286/03.

/ dowód: odpis wyroku k. 78-81/

W dniu 26 kwietnia 2005r. w sprawie XVI GC 663/04 Sąd Okręgowy w Warszawie stwierdził nieważność uchwał nr (...) i nr (...) dotyczących umorzenia z czystego zysku jednego udziału J. S. (1) oraz jednego udziału J. Ł. podjętych w

dniu 20 marca 2004r. Z kolei wyrokiem z dnia 31 maja 2005r. w sprawie XVI GC 662/04 Sąd Okręgowy w Warszawie stwierdził nieważność wszystkich uchwał podjętych w dniu 20 marca 2004r.

/dowód: wyrok k. 98, wyrok k. 109 akt/

W dniu 2 grudnia 2005r. (...) sp. z o.o. wystosowali do Zarządu i Rady Nadzorczej pismo wskazujące na nie wyrażanie zgody na podwyższenie kapitału zakładowego oraz uszczuplanie praw wspólników spółki.

/dowód: pismo k. 145/

W dniu 3 grudnia 2005 r. podjęto uchwałę nr (...) /2005 dotyczącą zmian umowy spółki, zmieniono m.in. §8 spółki, wedle którego „Podwyższenie kapitału zakładowego do kwoty (...) zł w terminie do 31 marca 2012 r. nie stanowi zmiany umowy. W przypadku podwyższenia kapitału zakładowego spółki, niezależnie od formy podwyższenia dotychczasowi wspólnicy nie mają pierwszeństwa do objęcia nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym”, pozostałe zmiany były tożsame ze zmianami uchwalonymi w dniu 14 lipca 2006r. Za głosowało 554 głosów, przeciw (...) głosów. T. G., W. K., A. M. (1), W. R. i P. U. podnieśli, iż głosowali przeciwko uchwale i wnieśli sprzeciw.

/dowód: odpis protokołu (...) akt /

Wedle listy wspólników ze zgromadzenia z 3 grudnia 2005 r. udziały w kapitale zakładowym spółki objęli: 1/ A. B. – (...) udziałów, 2/ S. B. – (...) udziałów, (...) / M. B. - (...) udziałów, 4/ Z. C. – (...) udziałów, 5/ A. G.- (...) udział, 6/ T. G. - (...) udział, 7/ W. K. – (...) udział, 8/ G. K. – (...) udziałów, 9/ E. K. (1) – (...) udziałów, 10/ K. L. – (...) udziałów, 11/ A. M. (1) – (...) udział, 12/ L. M. (1)- (...) udział, 13/ W. R. – (...) udział, 14/ S. S. (1) – (...) udział, 15/ P. S. - (...) udział, 16/ D. S. – (...) udział, 17/ T. S. – (...) udział, 19/ P. U. - (...) udział, 20 W. W. (1) - (...) udziałów. Suma udziałów to (...).

/dowód: lista wspólników k. 65/

Do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 17 stycznia 2006 r. wpisano podwyższenie kapitału zakładowego (...) spółki z o.o. z kwoty (...) zł. do kwoty (...) zł., ponadto: 1/ wykreślono - (...) udziały T. S., 2/ odnośnie udziałów S. B. - wykreślono (...), wpisano (...) udziały, (...) / wpisano – (...) udziałów E. K. (2).

/dowód: odpis KRS 60-64 /

Jednak wyrokiem z dnia 17 grudnia 2008 r. Sąd Okręgowy w Warszawie stwierdził nieważność uchwał podjętych w dniu (...) grudnia 2005 r. na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością- uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki, jak i uchwały w sprawie zmiany § 2, §5, §8, §10, §12, §13, §18, §19, §21 i § 24 umowy spółki. Apelacja od tego wyroku została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 27 lutego 2013 r., I ACa 340/09.

W dniu 10 marca 2006 r. na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników (...) spółki z o.o. w W. podjęto uchwałę nr (...), na mocy której podwyższony został kapitał zakładowy (...) spółki z o.o. z kwoty (...) zł. do kwoty (...) zł. poprzez utworzenie nowych udziałów o wartości (...) zł. każdy. Powołując się na art. 258 §1 k.s.h. zostało wyłączone prawo pierwszeństwa dotychczasowych wspólników do objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w stosunku do swoich dotychczasowych udziałów. Udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki objęli dotychczasowi wspólnicy: 1/ S. B. – (...) udziałów, 2/ M. B. – (...) udziałów, 3/ Z. C. – (...) udziałów, 4/ S. S. (1) – (...) udziałów, 5/ T. S. - (...) udziałów. Suma nowo objętych udziałów wyniosła (...). Uchwała została powzięta w głosowaniu jawnym, głosami (...) głosów „za”, (...) głosów „przeciw”. Przeciwko uchwale głosowali i złożyli sprzeciw następujący wspólnicy: 1/ J. Ł., 2/ T. G., 3/ W. K., (...) / G. K., (...) / A. M. (3), 6/ L. M. (1), 7/ W. R., 8/ J. S. (1), 9 P. U..

/dowód: k. 125-126 – akt XVI GC 608/06/

Dnia 16 marca 2006 r. zarząd (...) spółki z o.o. złożył oświadczenie o wniesieniu wkładów na podwyższony kapitał zakładowy, zaś dnia 26 kwietnia 2006 r. zainteresowani złożyli oświadczenia o objęciu nowych udziałów.

Wedle listy sporządzonej przez (...) spółkę z o.o. uprawnionymi wspólnikami do głosowania w dniu 10 marca 2006 r. byli: 1/ A. B. – (...) udziałów, 1/ S. B. – (...) udziałów, 3/ M. B. – (...) udziałów, 4/ Z. C.- (...) udziałów, 5/ A. G. – (...) udział, 6/ T. G. – (...) udziały, 7/ W. K. – (...) udział, 8/ G. K. – (...) udziałów, 9/ K. L. – (...) udziałów, 10 J. Ł. - (...) udział, 11/ A. M. (1) – (...) udziały, 12/ L. M. (1)- (...) udział, 13/ W. R. - (...) udziałów, 14/ S. S. (1) – (...) udziałów, 15/ J. S. (1) - (...) udział, 16/ P. S. - (...) udział, 17/ D. S. – (...) udziały, 18/ T. S. - (...) udziały, 19/ P. U. - (...) udziały, 20/ W. W. (1) - (...) udziałów. Jednak z listy obecności wspólników (...) spółki z o.o. na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników w dniu (...) marca 2006 r. wynika, że w zgromadzeniu nie uczestniczyli: G. A. (...) udział, L. K. – (...) udziałów, S. P. – (...) udział, S. D. – (...) udziały i W. W. (2) – (...) udziałów .

/ dowód: lista obecności – k. 127 – akt XVI GC 608/06, okoliczności niesporne/

W sprawie sygn. akt XVI GC 608/06 powództwo o uchylenie uchwały nr (...) z dnia 10 marca 2006r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego oraz objęcia nowych udziałów zostało uwzględnione, apelacja od tego wyroku została oddalona. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 24 czerwca 2009 r., I CSK 510/08 uchylił do ponownego rozpoznania wyrok Sądu Apelacyjnego z 21.04.2011 r., I ACA 860/09. Prawomocnym wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2011r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił wyrok Sądu Okręgowego i powództwo o uchylenie uchwały z dnia 10 marca 2006r. o podwyższeniu kapitału zakładowego oddalił.

/dowód: wyrok z uzasadnieniem k.361-372, wyrok z uzasadnieniem k. 483-487, wyrok k. 701 akt/

Na dzień 16 maja 2006r. w Krajowym Rejestrze Sądowym jako wspólnik nie figuruje J. S. (1). Z wpisu tego wynika, że J. S. (1) posiadał do września 2002r. (...) udziałów w kapitale zakładowym spółki.

/dowód: odpis pełny KRS k. 60 akt/

Podczas Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 12 czerwca 2006r. podjęte zostały uchwały nr (...), nr (...) i nr (...) udzielające absolutorium Prezesowi Zarządu S. B., Wiceprezesowi Zarządu S. S. (1) oraz członkowi zarządu J. S. (1) z wykonania obowiązków w 2002r. Podczas tego zgromadzenia zostali dopuszczeni do udziału w zgromadzeniu T. G. posiadający (...) udziały, R. W. posiadający (...) udziałów, S. J. posiadający (...) udział oraz W. K. posiadający (...) udział.

/dowód: protokół zgromadzenia k.284-289, lista obecności k. 290 akt/

Podczas Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 14 czerwca 2006r. zostały podjęte uchwały nr (...) i (...) udzielające absolutorium zarządowi w osobach S. B. i S. S. (1) z wykonania obowiązków w roku 2003. Do udziału w zgromadzeniu zostali dopuszczeni wspólnicy z taką samą ilością udziałów co do zgromadzenia w dniu 12 czerwca 2006r.

/dowód: protokół zgromadzenia wspólników k. 293-296 akt/

Z kolei podczas Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 19 czerwca podjęto tożsame uchwały nr (...) i (...) dotyczące wykonywania obowiązków w roku 2004 z tożsamą listą wspólników.

/dowód: protokół zgromadzenia wspólników k.297-303 akt/

W dniu 14 lipca 2006r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Na Przewodniczącego Zgromadzenia wybrano M. K.. Głosowanie odbyło się w ten sposób, że wspólnicy otrzymali bezimienne karty do głosowania, w których określona była ilość udziałów osoby, która głosowała. Karty wrzucane były do urny. Nie została powołana komisja skrutacyjna, głosy liczył S. B..

/dowód: protokół NZW k. 30, zeznania powoda J. S. (1) k. 1294/

Podczas tego Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników doszło do podjęcia uchwały nr (...), którą dokonano zmiany umowy spółki: §2 dotyczącego firmy spółki, §5 dotyczącego przedmiotu działalności spółki poprzez dodanie nowych rodzajów prowadzonej działalności w postaci m.in. magazynowanie i przechowywanie towarów w portach morskich, magazynowanie i przechowywanie towarów w portach śródlądowych, transport drogowy towarów pojazdami uniwersalnymi, transport drogowy towarów pojazdami specjalizowanymi, transport lądowy pasażerski, pozostały. Zmieniony został także §8 dotyczący udziałów i podwyższenia kapitału zakładowego poprzez dodanie, że dotychczasowi wspólnicy nie mają prawa pierwszeństwa objęcia nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym, §10 dotyczącego zbycia udziałów spółki poprzez dodanie, że również zbycie udziałów wymaga zgody spółki, §12 dotyczącego umorzenia udziałów spółki, polegającej na wprowadzeniu możliwości przymusowego umorzenia udziałów w przypadku rozwiązania stosunku pracy wspólnika bez względu na przyczynę, działania wspólnika na szkodę spółki stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu, uporczywego naruszania przez wspólnika dobrego imienia spółki oraz członków jej organów w związku z pełnioną funkcją i nie zaprzestania naruszeń mimo skierowania przez spółkę umotywowanego wezwania do wspólnika. Zmieniony został §18 dotyczący Rady Nadzorczej spółki poprzez wskazanie, że Rada Nadzorcza jest powoływana na czas nieokreślony i wyłączenie indywidualnej kontroli spółki przez wspólników, §19 dotyczącego organu uprawnionego do zwołania zgromadzenia wspólników poprzez wskazanie, że Rada Nadzorcza jest uprawniona do opracowania regulaminu Zgromadzenia Wspólników, §21 dotyczącego składu zarządu spółki poprzez wprowadzenie zapisu, że zarząd może być jedno lub wieloosobowy, §23 dotyczącego roku obrachunkowego, §24 dotyczącego powództwa o wyłączenie wspólnika poprzez wskazanie, że prawo do wystąpienia z powództwem o wyłączenie wspólnika ze spółki przysługuje jednemu lub większej liczbie wspólników, jeżeli ich udziały stanowią więcej niż połowę kapitału zakładowego, §25 dotyczącego powołania członków zarządu, poprzez wskazanie, że członkami zarządu jest S. B. jako prezes zarządu oraz S. S. (1) jako wiceprezes zarządu.

Sprzeciw do uchwały wnieśli: W. R. i J. S. (1) w imieniu własnym oraz w imieniu W. K., T. G., J. Ł., P. U.. Uchwała została podjęta w głosowaniu jawnym. Podczas zgromadzenia wspólnicy nie mieli uprawnień do zadawania pytań, zarząd nie wyjaśniał powodów dokonywanych zmian. Na zgromadzeniu nie był obecny W. K. i T. G..

/dowód: protokół k. 30-40 KRS (...) k. 292-302, zaproszenie wraz z projektem uchwały k. 49-52, zeznania W. K. k. 1291, zeznania S. B. k. 1297/

Mimo wezwania pozwanej (...) spółki z o.o. do złożenia listy wspólników uprawnionych do głosowania dnia 14 lipca 2006 r. spółka odmówiła wykonania zobowiązania.

/oświadczenie na rozprawie k. 881, 897 akt/

Do wniosku o wpis uchwały z 14 lipca 2006 r. nie dołączono listy wspólników uprawnionych do głosowania. Natomiast do akt rejestrowych spółki złożono listę wspólników obrazującą stan na 21 września 2006 r. Wedle tej listy wspólnikami spółki byli: 1/ A. B. - (...) udziałów, 1/ S. B. - (...) udziałów, 3/ M. B. - (...) udziałów, 4/ Z. C. - (...) udziałów, 5/ A. G. - (...) udział, 6/ G. K. - (...) udziałów, 7/ K. L. - (...) udziałów, 8/ S. S. (1) - (...) udziałów, 9 P. S. - (...) udział, 10/ D. S. - (...) udziały, 11/ T. S.- (...) udziały, 12/ W. W. (1) - 8 udziałów

/okoliczność niesporna/

W dniu 19 lipca 2006r. zmiany umowy uchwalone w dniu 14 lipca 2006r. zostały zarejestrowane. S. B. został wpisany do Krajowego rejestru Sądowego jako prezes zarządu spółki w dniu 29 sierpnia 2002r., a S. S. (1) w dniu 25 września 2002r. i nie zostali wykreśleni z rejestru. W dniu 22 października 2008r. doszło do podjęcia uchwał Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników stwierdzających, że wobec zaskarżenia uchwały z dnia 19 sierpnia 2002r. stwierdza się, iż funkcję Prezesa Zarządu pełni S. B. na czas nieokreślony oraz Wiceprezesa Zarządu S. S. (1) na czas nieokreślony. Ponadto podjęto uchwałę, w której stwierdzono, że wszelkie czynności zarządu od dnia 19 sierpnia 2002r. do 31 grudnia 2002r. są zgodne z umową spółki i zatwierdzono te czynności, w kolejnych uchwałach zatwierdzono czynności zarządu za kolejne lata oraz w stosunku do wszystkich członków zarządu.

/dowód: odpis pełny KRS k.755-777, protokół zgromadzenia k.785-790 akt/

Podczas Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 20 września 2006r. zostały umorzone uchwałami nr (...),(...),(...) –(...) udział J. S. (1),(...) udziałów W. R.,(...) udziały T. G. i jeden udział W. K.. Wyrokiem z dnia 20 lutego 2009r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie I ACa 952/08 stwierdził nieważność uchwały podjętej w dniu 20 września 2006r. w stosunku do W. K., prawomocnym wyrokiem z dnia 22 lipca 2009r. w sprawie XVI GC 937/06 Sąd Okręgowy w Warszawie stwierdził nieważność uchwały o umorzeniu udziałów W. R..

/dowód: protokół k.548-558, wyrok k. 681, wyrok k. 747, wyrok z uzasadnieniem k.861-871 akt/

Stan faktyczny sprawy został ustalony na podstawie wskazanych wyżej dowodów zebranych i przeprowadzonych w toku prowadzonego postępowania. Dokumenty nie były kwestionowane przez strony co do swej rzetelności i prawdziwości, sąd również nie znalazł podstaw do ich kwestionowania.

Stan faktyczny został ustalony również w oparciu o zeznania świadków i stron. Zarówno świadkowie, jak i strony składali zeznania spontanicznie i przedstawiali okoliczności faktyczne zgodnie ze swoją wiedzą, adekwatnie do tego co pamiętali ze zdarzeń mających miejsce ponad 10 lat temu. Ostatecznie więc największe znaczenie dla rozstrzygnięcia miały dokumenty zgromadzone w aktach. Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda zgłoszony na rozprawie w dniu 14 listopada 2016r. o zwrot odpowiedzi na pozew i kolejnych pism procesowych złożonych przez pozwanego oraz o nakazanie opuszczenia ławki dla pełnomocnika reprezentującemu pozwanego radcy prawnemu z uwagi na to, że radca prawny reprezentujący pozwanego był należycie umocowany a zarzuty powodów co do reprezentacji pozwanej spółki są niezasadne, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka A. K. z powodu nie wskazania prawidłowego adresu zamieszkania świadka. Wezwania kierowane na adres dotychczasowy były zwracane z adnotacją „nie podjęto w terminie”, jednak okres jaki upłynął od złożenia pozwu do wezwania świadka na termin rozprawy był na tyle duży, że pozwał przyjąć, iż jest to adres nieaktualny. Powód zaś wezwany do wskazania adresu świadka pod rygorem pominięcia dowodu nie wykonał zobowiązania, co doprowadziło do rozstrzygnięcia w postaci pominięcia tego dowodu.

Sąd pominął dowód z przesłuchania powodów D. G., R. G. z uwagi na ich niestawiennictwo bez usprawiedliwienia na rozprawie, podczas której mieli być przesłuchani. Pominięte zostały także pozostałe wnioski dowodowe o przeprowadzenie dowodu z dokumentów z uwagi na to, że zebrany w sprawie materiał procesowy był wystarczający dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd oddalił wniosek z punktu 4 pozwu z uwagi na nie wykonanie zobowiązania przez pełnomocnika powoda nałożonego na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2017r. i nie podtrzymywania tego wniosku w dalszym toku postępowania. Oddalony został także wniosek pozwanej o przeprowadzenie dowodu z dokumentów złożonych na rozprawie w dniu 25 lipca 2017r. z uwagi na złożenie go z opóźnieniem. Dokumenty te zostały sporządzone w 2002 roku i nie było żadnych przeszkód by złożyć je przy odpowiedzi na pozew lub kolejnych pismach zwłaszcza, że podnoszone zarzuty i twierdzenia strony powodowej nie zmieniły się od poprzedniego rozpoznania sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 252. ksh osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250, przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą. Przepisu art. 189 kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

Z kolei art. 249 ksh wskazuje, że uchwała wspólników sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie wspólnika może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały. Zaskarżenie uchwały wspólników nie wstrzymuje postępowania rejestrowego. Sąd rejestrowy może jednakże zawiesić postępowanie po przeprowadzeniu rozprawy.

Legitymację czynną do wystąpienia z powództwami wskazanymi wyżej, zgodnie z treścią art. 250 ksh posiadają zarząd, rada nadzorcza, komisja rewizyjna oraz poszczególni ich członkowie; wspólnik, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; wspólnik bezzasadnie niedopuszczony do udziału w zgromadzeniu wspólników; wspólnik, który nie był obecny na zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad; w przypadku pisemnego głosowania, wspólnik, którego pominięto przy głosowaniu, lub który nie zgodził się na głosowanie pisemne, albo też który głosował przeciwko uchwale i po otrzymaniu wiadomości o uchwale w terminie dwóch tygodni zgłosił sprzeciw.

Powództwo o uchylenie uchwały wspólników lub o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników należy wnieść w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie sześciu miesięcy od dnia powzięcia uchwały.

Zaskarżona uchwała została podjęta w dniu 14 lipca 2006r., powództwo wniesione zostało natomiast w dniu 16 sierpnia 2006r., a więc w terminie określonym w art. 251 i art. 252 par. 3 ksh.

Powodowie nie uzasadniali szczegółowo w pozwie swojej legitymacji procesowej do wystąpienia z niniejszym powództwem, wydaje się jednak, że wywodzą ją z faktu bycia wspólnikiem spółki, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu. Na ocenianym zgromadzeniu nie byli obecni T. G. i W. K., ale byli oni reprezentowani przez J. S. (1), którego umocowanie nie było kwestionowane podczas zgromadzenia ani w trakcie niniejszego postępowania, należy więc ich traktować jako wspólników, którzy głosowali przeciwko uchwale i zażądali zaprotokołowania sprzeciwu. Z treści protokołu zgromadzenia z dnia 14 lipca 2006r. wynika, że J. S. (1), T. G., W. K. i W. R., a więc wszyscy powodowie w niniejszej sprawie głosowali przeciwko uchwale i wnieśli sprzeciw do uchwały.

Do zgromadzeń odbywających się w czerwcu 2006r. zostali dopuszczeni do udziału T. G. posiadający (...) udziały, R. W. posiadający (...) udziałów, J. S. (1) posiadający (...) udział oraz W. K. posiadający (...) udział. Do protokołu zgromadzenia z dnia 14 lipca 2006r. nie została dołączona lista wspólników, jednak nie zostały dołączone również żadne dokumenty, ani podniesione żadne okoliczności, z których wynikałoby, że w okresie od czerwca 2006r. do 14 lipca 2006r. zmieniała się lista wspólników. Ponadto udział w zgromadzeniu powodów nie był kwestionowany, zostali oni zaproszeni do udziału w nim i dopuszczeni do głosowania. W sprawie nie zostały także wskazane żadne okoliczności wskazujące na to, że w okresie pomiędzy podjęciem uchwały a złożeniem pozwu powodowie zbyli swoje udziały. Przyjąć więc należy, że wszyscy powodowie byli wspólnikami pozwanej spółki.

Podczas Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 20 września 2006r. zostały umorzone uchwałami nr (...),(...),(...)(...) udział J. S. (1),(...) udziałów W. R.,(...) udziały T. G. i (...) udział W. K.. Wyrokiem z dnia 20 lutego 2009r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie I ACa 952/08 stwierdził nieważność uchwały podjętej w dniu 20 września 2006r. w stosunku do W. K., prawomocnym wyrokiem z dnia 22 lipca 2009r. w sprawie XVI GC 937/06 Sąd Okręgowy w Warszawie stwierdził nieważność uchwały o umorzeniu udziałów W. R..

Utrwalona linia orzecznicza wskazuje, że wspólnik, któremu przysługiwała zgodnie z art. 250 ksh legitymacja do zaskarżenia uchwały wspólników, nie traci jej, jeżeli przestał być wspólnikiem danej spółki, o ile uchwała, którą zaskarża, dotyczy jego praw korporacyjnych lub majątkowych.

Zasada ta wynika z wydanego na podstawie Prawa Spółdzielczego wyroku Sądu Najwyższego, który można zastosować do wykładni przepisów dotyczących legitymacji wspólników spółki z o.o. do zaskarżania uchwał wspólników: "Po pierwsze, wykluczony członek spółdzielni nie ma legitymacji czynnej w sprawie o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia podjętej po jego wykluczeniu, chyba że uchwała dotyczy jego praw podmiotowych jako byłego członka spółdzielni, niewynikających bezpośrednio ze stosunku członkostwa. Po drugie, po przywróceniu członkostwa członek spółdzielni nie może skutecznie zaskarżyć uchwał podjętych w okresie jego wykluczenia, tj. w okresie po jego wykluczeniu, a przed przywróceniem stosunku członkostwa; uchwały podjęte w tym okresie są wiążące dla takiego

członka spółdzielni. Po trzecie, wykluczonemu członkowi spółdzielni przysługuje legitymacja do zaskarżenia uchwały o jego wykluczeniu ze spółdzielni (art. 42 § 4 PrSpółdz)" (uchw. SN z 23.1.2007 r., III CZP 142/06, OSNC 2007, Nr 11, poz. 164, s. 40). Pierwszy i trzeci z wniosków dotyczy sytuacji współnika, który stracił statut współnika, lecz zaskarża uchwałę powziętą w czasie gdy przysługiwała mu legitymacja na podstawie art. 250 ksh, a zaskarżona uchwała dotyczy jego praw korporacyjnych lub majątkowych.

Na dzień składania pozwu wszyscy powodowie posiadali legitymację czynną do jego wniesienia będąc nie kwestionowanymi współnikami spółki. Prawomocne umorzenie udziałów T. G. w dniu 20 września 2006r. pozbawiło go prawa zaskarżenia uchwały nr (...) z dnia 14 lipca 2006r. w zakresie w jakim uchwała nie narusza jego praw korporacyjnych lub majątkowych. W dacie umarzenia udziałów J. S. (1) posiadał jeszcze (...) udziałów w spółce, o czym w dalszej części uzasadnienia, co powoduje konieczność przyjęcia, że posiada on legitymację do zaskarżenia uchwały w całości podobnie jak W. R. i W. K., co do których uchwały o umorzeniu udziałów zostały uznane za nieważne.

Powodowie w pierwszej kolejności wywodzili nieważność zaskarżonej uchwały z niezgodności z prawem sposobu zwołania i prowadzenia Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 14 lipca 2006r. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury sprzeczność z prawem, o której jest mowa w art. 252 §1 ksh, może odnosić się do samej treści uchwały, jak i do sposobu zwołania i obradowania zgromadzenia oraz sposobu podejmowania uchwał. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwraca się uwagę, że uchybienia formalne, aby mogły być przyczyną nieważności uchwały zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, muszą mieć wpływ na treść uchwały (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2009 r., I CSK 510/08 nie publ., z dnia 26 marca 2009 r., I CSK 253/08, Monitor Prawniczy 2010, nr 19, dodatek, s. 17, z dnia 28 listopada 2007 r., V CSK 285/07, nie publ., z dnia 5 lipca 2007 r., II CSK 163/07, OSNC 2008, Nr 9, poz. 104, z dnia 10 marca 2005 r., III CK 477/04, Wokanda 2005, nr 7-8, s. 15 oraz z dnia 16 lutego 2005 r., III CK 296/04, OSNC 2006, Nr 2, poz. 31).

Przepisy o zgromadzeniu wspólników spółki z o.o. nie regulują kwestii wyboru przewodniczącego zgromadzenia, ani zakresu jego uprawnień na tym zgromadzeniu. Nie oznacza to jednak, że w spółce z o.o. nie wybiera się w ogóle przewodniczącego zgromadzenia wspólników, gdyż procedowanie zgromadzenia bez jego osoby byłoby praktycznie niemożliwe bądź znacznie utrudnione. Przewodniczący ustanawia bowiem reżim organizacyjny zgromadzenia wspólników i czuwa nad jego przestrzeganiem. Ponadto, ogłasza on tzw. przerwy „techniczne”, np. związane z liczeniem głosów.

Do przypadków, w których ustawa wymaga tajnego głosowania zalicza się głosowanie „przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów spółki, o pociągnięciu ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobowych” (art. 247 § 2 zd. 1 KSH).

Pod pojęciem sprawy „osobowej” należy rozumieć tzw. sprawę personalną, a więc głosowanie w sprawie konkretnej osoby. Mając na względzie taką wykładnię pojęcia sprawy „osobowej” należy wyprowadzić wniosek, że wybór przewodniczącego zgromadzenia wspólników powinien się odbyć w głosowaniu tajnym. Dokonując głosowania tajnego należy mieć na względzie fakt, że tajność nie tylko powinna mieć charakter formalny, ale również materialny. Głosowanie więc na kartkach, na których określono liczbę głosów przysługującą danemu współnikowi, przez co można określić tożsamość tego współnika, nie jest głosowaniem tajnym. Podczas zgromadzenia w dniu 14 lipca 2006r. głosowanie nad wyborem przewodniczącego odbywało się właśnie w taki sposób, bowiem na kartkach do głosowania była określona liczba udziałów przysługujących poszczególnym współnikom, co powoduje, że bez trudności można było określić do kogo należała dana karta i w jaki sposób głosował poszczególny współnik. Niewątpliwie więc doszło do uchybienia formalnego przy wyborze przewodniczącego zgromadzenia polegającego na dokonaniu jego wyboru w głosowaniu jawnym, jednak z przebiegu zgromadzenia określonego w protokole sporządzonym przez notariusza nie wynika by uchybienie to miało jakikolwiek wpływ na treść podjętej i zaskarżonej w niniejszym procesie uchwały.

Zaproszenia do udziału w zgromadzeniu zostały podpisane przez członków zarządu S. S. (1) i S. B.. W dniu 22 października 2008r. doszło do podjęcia uchwał Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników stwierdzających, że wobec zaskarżenia uchwały z dnia 19 sierpnia 2002r. stwierdza się, iż funkcję Prezesa Zarządu pełni S. B. na czas nieokreślony

oraz Wiceprezesa Zarządu S. S. (1) na czas nieokreślony. Ponadto podjęto uchwałę, w której stwierdzono, że wszelkie czynności zarządu od dnia 19 sierpnia 2002r. do 31 grudnia 2002r.są zgodne z umową spółki i zatwierdzono te czynności. W kolejnych uchwałach zatwierdzono czynności zarządu za kolejne lata oraz w stosunku do wszystkich członków zarządu. Z treści tego protokołu wynika, że zwyczajne zgromadzenie wspólników stwierdzając, że członkowie zarządu sprawują swoje funkcje, w istocie dokonało wyboru S. B. i S. S. (1) w skład zarządu uprawnionego do reprezentowania spółki, zatwierdziło wszystkie dokonane wcześniej czynności od dnia 19 sierpnia 2002r., a więc także podejmowane w zakresie zwołania zgromadzenia wspólników z dnia 14 lipca 2006r.,nadtto w dniu 30 czerwca 2009r. podjęto uchwały nr (...) i (...), w których nadal powierzono tym osobom pełnienie funkcji członków zarządu. Oznacza to, że w dacie sporządzania zaproszeń na zgromadzenie wspólników w dniu 4 lipca 2006r. oraz w toku niniejszego postępowania pozwana spółka posiadała organ uprawniony do reprezentacji. Podobne stanowisko zajęł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 września 2010r. w sprawie I CSK 530/09 oraz Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 20 marca 2012r. wydanym w sprawie I ACa 48/10.

W konsekwencji przyjąć należy, że nie doszło do uchybień w zakresie zwołania zgromadzenia wspólników z dnia 14 lipca 2006r. polegających na podpisaniu zaproszeń na zgromadzenie przez osoby nie będące członkami zarządu spółki.

Kolejnym argumentem powodów co do nieważności uchwały jest okoliczność niedopuszczenia do udziału w zgromadzeniu z dnia 14 lipca 2006r. A. K. posiadającego 2 udziały w kapitale spółki oraz dopuszczenie do udziału w głosowaniu J. S. (1) (...) udziałem a nie posiadanymi (...) udziałami.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że wobec przyjęcia, iż doszło do skutecznego rozwiązania umów o pracę, zarząd Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w W. w dniu 26 lipca 2002 r. podjął uchwałę o automatycznym umorzeniu (...) udziałów J. S. (1) oraz (...) udziałów A. K.. W dniu 19 sierpnia 2002 r. odbyło się Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z o.o., podczas którego podjęto uchwałę nr (...) o pokryciu umorzonych (...) udziałów J. S. (1) i (...) udziałów A. K. z czystego zysku. Sąd Okręgowy stwierdził prawomocnie nieważność tych uchwał w sprawie sygn. akt XVI GC 724/03. W dniu 29 kwietnia 2003 r. zarząd (...) spółki z o.o. podpisał umowy sprzedaży (...) udziałów spółki (umorzonych wcześniej A. K. i J. S. (1)). W trakcie niniejszego postępowania od 2006r. powodowie, w szczególności J. S. (1) nie wskazywali, że posiadał on (...) udziałów w kapitale zakładowym spółki, a A. K. (...) udziałów. Wszelkie zarzuty powodów dotyczyły okoliczności posiadania przez J. S. (1) poza (...) udziałem, z tytułu którego został dopuszczony do udziału w zgromadzeniu i do głosowania nad sporną uchwałą jeszcze (...) udziałów oraz (...) udziałów posiadanych przez A. K., umorzonych po rozwiązaniu z nimi umów o pracę. Z żadnego odpisu KRS ani listy wspólników dołączonych do akt nie wynika, by J. S. (1) posiadał (...) udziałów a A. K. (...) udziałów. Sprzeczność ta nie została wyjaśniona przez strony postępowania, rozstrzygając sprawę należało więc uwzględnić zarzuty powodów i okoliczności podane na ich uzasadnienie, a więc ocenie podlegało to, czy w dacie zgromadzenia z dnia 14 lipca 2006r. J. S. (1) posiadał (...)udziałów, czy też jeden udział oraz czy A. K. posiadał (...)udziały.

Zwołanie zgromadzenia wspólników i niepowiadomienie o tym A. K. oraz dopuszczenie do udziału w nim J. S. (1) (...) udziałem w sytuacji gdy posiadał ich 29 było wadliwe. W dacie rozwiązania z tymi wspólnikami umów o pracę obowiązywał par.11 umowy spółki, który przewidywał możliwość przymusowego umorzenia udziałów w sytuacji rozwiązania ze wspólnikiem umowy o pracę. Jednakże zdarzeniem dającym podstawę do przymusowego umorzenia udziałów byłoby prawomocne oddalenie przez sąd powództwa o ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia lub o przywrócenie do pracy. A. K. i J. S. (1) zostali przywróceni do pracy przez sąd, a zatem nie nastąpiło zdarzenie umożliwiające umorzenie ich udziałów. Oznacza to, że nie dopuszczenie tych wspólników do udziału w zgromadzeniu nastąpiło z naruszeniem art.227 par.1 , 238 i art. 242 ksh.

Udziały umorzone tym wspólnikom zostały nabyte przez innych wspólników spółki. Na skutek umorzenia nie doszło więc do zmiany ilości udziałów w kapitale zakładowym spółki.

Zgodnie z treścią art. 246 ksh uchwały dotyczące zmiany umowy spółki, rozwiązania spółki lub zbycia przedsiębiorstwa albo jego zorganizowanej części zapadają większością dwóch trzecich głosów. Uchwała dotycząca istotnej zmiany przedmiotu działalności spółki wymaga większości trzech czwartych głosów. Umowa spółki może ustanowić surowsze

warunki powzięcia tych uchwał. Uchwała dotycząca zmiany umowy spółki, zwiększająca świadczenia wspólników lub uszczuplająca prawa udziałowe bądź prawa przyznane osobiście poszczególnym wspólnikom, wymaga zgody wszystkich wspólników, których dotyczy.

Z protokołu zgromadzenia wynika, że na zgromadzeniu wspólnicy reprezentowali(...) udziałów, a przewodniczący stwierdził, że wszystkich udziałów jest (...). Za uchwałą oddano(...) głosy, zaś przeciwko(...)Łącznie oddano (...) głosów. 2/3 głosów z (...) wymagane dla uchwalenia zmian umowy spółki. Gdyby przyjąć, że J. S. (1) oddałby jeszcze (...) głosów przeciw i A. K. oddałby (...) głosy przeciw to wówczas oddanych za uchwałą byłoby(...) głosów a przeciwko (...) głosów. Oznacza to, że uchwała została i tak podjęta.

Uchwała nr (...) nie dotyczyła istotnej zmiany przedmiotu działalności spółki, dla jej podjęcia nie była więc potrzebna większość $\frac{3}{4}$ głosów. Gdyby jednak przyjąć hipotetycznie, że taka większość była potrzebna, to $\frac{3}{4}$ z (...)wynosi (...) głosy oddane za uchwałą oznacza, że uchwała także byłaby podjęta.

W konsekwencji przyjąć należy, że uchybienia w postaci nie dopuszczenia do udziału w zgromadzeniu wspólnika A. K. oraz dopuszczenie do udziału w zgromadzeniu wspólnika J. S. (1) (...) udziałem nie miało znaczenia dla ważności podjętej uchwały.

W trakcie zgromadzenia głosujący przeciw określili swoje stanowisko co do proponowanych zmian głosując przeciwko nim. Zmiany te w części uszczuplały prawa udziałowe wspólników, w tym prawa J. S. (1) i A. K.. Do uchwalenia takich zmian konieczne było uzyskanie indywidualnej zgody wszystkich wspólników, których zmiany dotyczyły. Brak uzyskania takiej zgody od wspólników oznacza, że uchwała została podjęta z naruszeniem art. 246 ksh. Wyrażenie zgody nie może być oceniane w kategoriach uchybień formalnych, ponieważ jej wyrażenie nie oznacza nie podjęcia uchwały i nie ma wpływu na wymaganą większość do uchwalenia zmian umowy spółki, a poza tym dotyczy ona praw i obowiązków wspólnika spółki łączących się z posiadanymi udziałami w sposób materialny a nie formalny. Brak zgody oznacza podjęcie uchwały w warunkach sprzeczności z przepisami kodeksu spółek handlowych i oceniany jest w kategoriach sprzeczności uchwały z prawem. Z protokołu zgromadzenia oraz zeznań stron wynika, że wspólnicy nie byli pytani o zgodę na którąkolwiek ze zmian umowy spółki, i że obecni na zgromadzeniu powodowie takiej zgody nie wyrazili. W konsekwencji we wszystkich przypadkach, w których wymagana była taka zgoda, proponowane zmiany są nieważne z mocy prawa.

Uchwała nr (...) z dnia 14 lipca 2006r. dotyczy zmian paragrafów 2,5,8,10,12,13,18,19,21,23,24,25 umowy spółki z dnia 13 listopada 1997r. zmienionej 05 kwietnia 2002r.

Zmiana paragrafu 2 umowy spółki dotyczyła firmy spółki. Do 14 lipca 2006r.firma spółki to „ Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.”. Zmiana polegała na usunięciu z firmy oznaczenia Przedsiębiorstwo (...). Po zmianie firma spółki to (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.”. Spółka może używać skrótu firmy (...) Sp. z o.o. Zmiana ta miała na celu usunięcie z firmy spółki nie mówiących, zbędnych oznaczeń, które nie miały znaczenia dla identyfikacji firmy spółki. Zmiana ta nie miała wpływu na zakres praw korporacyjnych ani majątkowych wspólników, nie zwiększa świadczeń wspólników ani nie uszczupla ich praw udziałowych bądź praw przyznanych osobiście poszczególnym wspólnikom. Oznacza to, że T. G. nie posiada legitymacji procesowej czynnej do zaskarżenia tej zmiany, oraz, że nie była wymagana do jej uchwalenia zgoda wspólników. Zmiana ta nie jest niezgodna z przepisami prawa, zresztą powodowie nie podnieśli co do zmiany firmy żadnych zarzutów.

Zmiana paragrafu 5 umowy spółki polegała na dostosowaniu numeracji PKD do aktualnie obowiązujących przepisów oraz na dodaniu nowych rodzajów przedmiotu działalności spółki. Dodany został przedmiot działalności w postaci magazynowania i przechowywania towarów w portach morskich, magazynowania i przechowywania towarów w portach śródlądowych, transport drogowy towarów pojazdami uniwersalnymi, transport drogowy towarów pojazdami specjalizowanymi, transport lądowy pasażerski, pozostały, konserwacja pojazdów samochodowych, sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania. Zmiany te nie wynikały z rzeczywistego zamiaru rozszerzenia prowadzonej działalności gospodarczej, ale z prostego przepisania rodzajów działalności z programu wraz z oznaczeniami PKD. Najważniejsze jest jednak to, że spółka nie zmieniła po zgromadzeniu rodzaju

prowadzonej działalności gospodarczej ani jej nie rozszerzyła. Na skutek więc zmiany tego paragrafu nie doszło do istotnej zmiany przedmiotu działalności spółki i uchwała nie miała takiego celu, nie musiała więc być podejmowana większością $\frac{3}{4}$ głosów i zmiana przedmiotu działalności mogła być głosowana w jednej uchwale z pozostałymi zmianami. Zmiana ta nie miała wpływu na zakres praw korporacyjnych ani majątkowych wspólników, nie zwiększa świadczeń wspólników ani nie uszczupla ich praw udziałowych bądź praw przyznanych osobiście poszczególnym wspólnikom. Oznacza to, że T. G. nie posiada legitymacji procesowej czynnej do zaskarżenia tej zmiany, oraz, że nie była wymagana do jej uchwalenia zgoda wspólników. Zmiana ta nie jest sprzeczna z prawem, a powodowie również w stosunku do tego zapisu nie podnieśli żadnego zarzutu.

Zmiana paragrafu 8 umowy spółki polegała na dodaniu zapisu "W przypadku podwyższenia kapitału zakładowego spółki, niezależnie od formy podwyższenia, dotychczasowi wspólnicy nie mają pierwszeństwa do objęcia nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym".

Gdy mowa o uszczupleniu praw udziałowych wspólnika to rozumie się przez to wszystkie uprawnienia wspólników, majątkowe lub organizacyjne, przysługujące im z mocy ustawy lub umowy spółki w takim samym zakresie (np. prawo do udziału w zysku, prawo do indywidualnej kontroli). Uszczuplenie tych praw, w stosunku do wszystkich wspólników bądź tylko niektórych z nich, wymaga zgody wszystkich wspólników, których to dotyczy. Zgodnie z art. 258 § 1 ksh, jeżeli umowa spółki lub uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego nie stanowi inaczej, dotychczasowi wspólnicy mają pierwszeństwo do objęcia nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w stosunku do swoich dotychczasowych udziałów.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem (por. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z 25.11.2010 r. III CZP 84/10, OSNC 2011/7-8/77, uchwałę SN z 15.12.2006 r., III CZP 132/06, OSNC 2007/10/148) i poglądami doktryny (m.in. Komentarz do Kodeksu Spółek handlowych, S. Sołtysiński, wydawnictwo C.H. Beck, tom II str. 749-751 Warszawa 2014 r.) dotychczasowym wspólnikom przysługuje prawo pierwszeństwa w objęciu nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym. W umowie spółki prawo pierwszeństwa może zostać wyłączone lub ograniczone również dla niektórych wspólników. W takim przypadku nowo utworzone udziały obejmowane są na warunkach określonych w umowie spółki przez niektórych wspólników lub osoby trzecie.

W niniejszej sprawie takiego ograniczenia prawa objęcia nowych udziałów przez niektórych tylko wspólników w umowie spółki nie przewidziano. Dotychczasowy zapis par. 8 nie wprowadzał jakiegokolwiek ograniczenia. Oznacza to, że omawiana zmiana par. 8 mogła zapaść tylko na zasadach określonych w art. 246 § 3 ksh tj. za zgodą wspólników, których dotyczy. Wprawdzie treść art. 246 § 3 ksh wprost mówi jedynie o uchwale zmieniającej umowę spółki i zwiększającej świadczenia wspólników lub uszczuplającej prawa udziałowe bądź prawa przyznane osobiście poszczególnym wspólnikom, stosować go jednak należy także do uchwał wyłączających lub ograniczających prawo pierwszeństwa, które wprawdzie umowy spółki formalnie nie zmieniają, ale odnoszą w zakresie wyłączenia lub ograniczenia tego prawa taki sam skutek. Uzasadnione jest to celem przepisu art. 246 § 3 ksh, jakim jest zagwarantowanie wspólnikom ochrony przed uszczupleniem ich praw udziałowych (uchw. SN z 15.12.2006 r., III CZP 132/06, OSNC 2007, Nr 10, poz. 148).

Skoro zatem umowa spółki nie wyłączała ani nie ograniczała prawa powodów do pierwszeństwa w objęciu nowych udziałów, to zaskarżona uchwała podjęta bez zgody dotychczasowych wspólników w zakresie par. 8 jest sprzeczna z art. 246 § 3 ksh i art. 258 § 1 ksh, a zatem zgodnie z art. 252 § 1 ksh należało w tej części stwierdzić jej nieważność. W tej części T. G. posiada legitymację procesową do wytoczenia powództwa bowiem zmiana dotyczy prawa korporacyjnego udziałowców, czyli prawa umożliwiającego wspólnikom współdecydowanie o stosunkach panujących w spółce, jej organizacji i funkcjonowaniu.

Zmiana par. 10 umowy spółki polegała na tym, że nie tylko zastawianie udziałów ale także zbycie udziałów wymaga pisemnej zgody spółki.

Udział jest prawem majątkowym wspólnika spółki z o.o. (...) udziału znajduje zatem zastosowanie ogólna zasada prawa cywilnego polegająca na swobodnej zbywalności udziału. Zgodnie z art. 57 § 1 kc nie można przez

czynność prawną wyłączyć ani ograniczyć uprawnienia do przeniesienia, obciążenia, zmiany lub zniesienia prawa (w analizowanym przypadku prawa udziałowego), jeżeli według ustawy prawo to jest zbywalne, przy czym powyższe nie wyłącza dopuszczalności zobowiązania, że uprawniony nie dokona oznaczonych rozporządzeń prawem (art. 57 § 2 kc). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 29.8.2013 r. (I CSK 713/12, Legalis): "zasadą jest swoboda decyzji wspólnika spółki z o.o. w kwestii zbycia przypadających mu w spółce z o.o. udziałów na rzecz innego podmiotu, co jest konsekwencją samej natury spółki kapitałowej, opierającej swoją działalność na substracie kapitałowym, przy zmniejszonym znaczeniu osobowych powiązań między wspólnikami". Ograniczenia w zakresie zbywalności udziału oraz w zakresie dopuszczalności obciążenia udziału zastawem mogą jednak wynikać z umowy albo aktu założycielskiego spółki. Umowa spółki, zgodnie z treścią art. 182 ksh może zawierać postanowienie uzależniające zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części od zgody spółki, ewentualnie określać także procedurę udzielenia takiej zgody. Wprowadzenie takiej zasady oznacza uszczuplenie praw wspólników, którzy zamierzają zbyć swoje udziały, stanowi bowiem ograniczenie wspólnika w wykonywaniu jego praw majątkowych. W tej sytuacji zmiana par. 10 umowy spółki wymagała zgody wszystkich wspólników, skoro taka zgoda nie została uzyskana to uchwała w tej części jest sprzeczna z art. 246 § 3 ksh, art. 180 ksh i 182 ksh, a zatem zgodnie z art. 252 § 1 ksh należało w tej części stwierdzić jej nieważność. W tej części T. G. posiada legitymację procesową do wytoczenia powództwa bowiem zmiana dotyczy prawa majątkowego udziałowców.

Zmiana par.12 umowy spółki polega na wprowadzeniu możliwości przymusowego umorzenia udziałów i określeniu przesłanek przymusowego umorzenia udziałów.

Sąd Najwyższy w wyroku z 12 maja 2005r. V CK 562/04 OSN rok 2006, Nr 4, poz. 70, str. 64 stanął na stanowisku, że prawa udziałowe wspólnika nie zostają uszczuplone przez dodanie do umowy spółki postanowień przewidujących przymusowe umorzenie udziałów, ponieważ taka zmiana jedynie otwiera możliwość umorzenia udziałów bez zgody wspólników; powoduje powstanie nieodzownej, warunkującej przymusowe umorzenie udziałów regulacji na poziomie statutowym (art. 199 § 1 ksh). Dopiero umorzenie udziałów na skutek spełnienia się przesłanek określonych w zmienionej umowie spółki i przepisach art. 199 ksh spowoduje uszczuplenie praw udziałowych. Jeśliby nawet przyjąć, że z chwilą samej omawianej zmiany umowy spółki można mówić już o "obowiązku znoszenia przez wspólników umorzenia", to taki obowiązek trudno rozpatrywać w kategoriach uszczuplenia praw udziałowych. Wykładnia językowa art. 246 § 3 ksh prowadzi do wniosku, że przepis ten nie ma zastosowania do uchwał dotyczących zmiany umowy spółki określających przesłanki i tryb przymusowego umorzenia udziałów. Do podjęcia uchwały dotyczącej zmiany umowy spółki określającej przesłanki i tryb przymusowego umorzenia udziałów wystarcza więc większość dwóch trzecich głosów (art. 246 § 1 ksh).

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 25.1.2005 r. (I ACA 683/04, Rej. 2005, Nr 5, s. 169): "Wprowadzenie zapisu o możliwości przymusowego umorzenia udziałów (...) nie oznacza żadnego uszczuplenia praw wspólników. Do poszerzenia katalogu przyczyn umożliwiających umorzenie udziałów nie ma zastosowania art. 246 § 3 ksh". Podzielając to stanowisko przyjąć należy, że zgoda wspólników do uchwalenia przedmiotowej zmiany nie była niezbędna, wobec tego zarzut co do sprzeczności z prawem omawianej zmiany jest nietrafny.

Nie oznacza to jednak, że prawidłowo określone zostały przesłanki automatycznego umorzenia udziałów w par. 12 zmienionej umowy spółki.

Zgodnie z treścią art. 199 ksh przesłanki automatycznego umorzenia udziałów powinny być w umowie spółki określone w sposób eliminujący uznaniowość przy ich ustalaniu. Skoro chodzi tu o umorzenie następujące w razie ziszczenia się określonego zdarzenia, bez podejmowania przez zgromadzenie wspólników uchwały o umorzeniu, miarodajne zdarzenie musi być oznaczone dokładnie i w sposób wykluczający czynnik uznania w zakresie jego ustalenia przez zarząd spółki. Tymczasem stwierdzenie przyczyn dotyczących wspólnika polegających na uporczywym naruszaniu przez wspólnika dobrego imienia spółki przez członków jej organów w związku z pełnioną funkcją i nie zaprzestania naruszeń mimo skierowania przez spółkę umotywowanego wezwania do wspólnika, łączy się z dokonywaniem ocen postępowania wspólnika, a więc zakłada element uznania.

W konsekwencji, za właściwe pole zastosowania tzw. automatycznego umorzenia udziałów należy uznać sytuacje, w których umorzenie udziałów następuje z dokładnie określonych przyczyn, mających charakter zdarzeń dotyczących spółki, i leży w interesie objętych umorzeniem wspólników. Chodzi tu - jak się wskazuje w piśmiennictwie - np. o przypadki niepowołania określonego wspólnika do zarządu, odwołania określonego wspólnika z zarządu, zmiany przedmiotu działalności spółki, podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego.

W świetle powyższych uwag, wskazanie w zaskarżonej uchwale, omówionej wyżej przyczyny automatycznego umorzenia udziałów było niezgodne z art. 199 par. 4 ksh i z tego powodu żądanie uznania zmiany paragrafu 12 umowy spółki za sprzeczne z prawem należało uznać za uzasadnione. W tej części T. G. posiada legitymację procesową czynną zmiana dotyczy bowiem jego praw majątkowych związanych z posiadanym udziałem.

Paragraf 13 umowy spółki określonej w akcie notarialnym z dnia 13 listopada 1997r. brzmiał: Władzami spółki są: Zgromadzenie Wspólników, Rada Nadzorcza, Zarząd (k.234v akt). 5 kwietnia 2002r. podczas zgromadzenia wspólników zapis ten nie został zmieniony. Podczas zgromadzenia wspólników w dniu 14 lipca 2006r. podjęto uchwałę, która określała, że zmianie ulega także paragraf 13. Jednakże zapis paragrafu 13 nie uległ zmianie merytorycznej. Otrzymał on brzmienie: „Organami spółki są: Zgromadzenie Wspólników, Rada Nadzorcza i Zarząd. Zmiana ma charakter prostujący nieścisłość w oznaczeniu charakteru jednostek podejmujących decyzje w spółce. Zmiana ta w żaden sposób nie jest sprzeczna z prawem, nie uszczupla praw wspólników, nie zachodzą więc przesłanki do stwierdzenia jej nieważności. Powodowie także nie podnieśli w pozwie żadnych zarzutów co do tej zmiany, nie uzasadniając swego żądania w tej części. T. G. nie posiada więc także legitymacji do zaskarżenia uchwały w tej części.

Zmiana paragrafu 18 spółki polega na pozbawieniu wspólników prawa indywidualnej kontroli spółki oraz uchyleniu kadencyjności rady nadzorczej.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z 2012-08-23, I ACa 715/12 jednoznacznie wskazał, że kwestia kwalifikacji prawa kontroli wspólnika w spółce z o.o., stanowiącego przedmiot zaskarżonej uchwały, nie budzi wątpliwości na gruncie orzecznictwa i literatury przedmiotu. „Prawo kontroli spółki, o którym mowa w art. 212 ksh, jest prawem indywidualnym, przysługującym każdemu wspólnikowi. Nie jest ono zależne od posiadania przez danego wspólnika określonego ułamka kapitału zakładowego. Nadto, jest to prawo działające z mocy ustawy i nie wymaga osobnego uregulowania w umowie spółki, względnie akcie założycielskim” (tak A.Szumański (w:) S.Sołtysiński, A.Szajkowski, A.Szumański, M.Tarska, Kodeks spółek handlowych, Komentarz do artykułów 151-300, Tom II, C.H. Beck, Warszawa 2005). Ponadto ustanowienie organu nadzoru lub kontroli nie wyłącza (ani nie ogranicza) automatycznie prawa indywidualnej kontroli wspólników. Taka decyzja może zapaść jedynie wówczas, gdy ustanowiono radę nadzorczą lub komisję rewizyjną. Wówczas umowa spółki od samego początku albo poprzez jej zmianę może wyłączyć (lub ograniczyć) prawo indywidualnej kontroli wspólników. Wyłączenie (ograniczenie) to musi być wyraźnie stwierdzone w umowie spółki. Jednakże w wyniku decyzji o wyłączeniu (ograniczeniu) indywidualnej kontroli następuje uszczuplenie praw (udziałowych lub przyznanych osobiście) wspólników, dlatego też uchwała taka musi zapaść za zgodą wszystkich wspólników, których dotyczy (art. 246 § 3 ksh). (tak: A.Kidyba (w:) A.Kidyba, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz, 2009, C.H. Beck, wyd. 5, komentarz do art. 213 KSH; tak również R.Pabis (w:) Jacek Bieniak, dr Michał Bieniak, dr Grzegorz Nita-Jagielski, dr Krzysztof Oplustil, Robert Pabis, dr Anna Rachwał, dr Marcin Spyra, dr Grzegorz Suliński, dr Marcin Tofel, dr hab. Robert Zawłocki, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, C.H. Beck 2011, wydanie 1, komentarz do art. 246 KSH - dalej „R.Pabis, Komentarz”).

W efekcie skoro prawo kontroli spółki jest prawem udziałowym wspólnika, niezależnie od ilości posiadanych udziałów, to jest to prawo przysługujące z ustawy. Zgodnie z przepisem art. 246 § 3 ksh uszczuplenie tegoż prawa wymaga zgody wspólnika, którego dotyczy, tj. powodów. Podzielając stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Krakowie, skoro zgoda taka nie została uzyskana, spełniona zostaje przesłanka z art. 252 ksh. Również w tej części legitymacja procesowa przysługuje T. G..

Zgodnie z art. 216 ksh członków rady nadzorczej powołuje się na rok, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej. Uchwałą wspólników członkowie rady nadzorczej mogą być odwołani w każdym czasie. Przepis ten modelowo

przewiduje kadencyjność rady nadzorczej, ale umowa może stanowić inaczej. W doktrynie uznaje się za dopuszczalne powoływanie rady nadzorczej na czas nieokreślony- W. Popiołek , w: Pyziół , Komentarz KSH, s. 429, uw. 2; K. Strzelczyk , w: Siemiątkowski , Potrzeszcz , Komentarz KSH, t. 2, s. 389 uw. (...); Rodzynkiewicz , Komentarz, wyd. 4, s. 389, uw. 1. Wydaje się, że w sytuacji posiadania przez wspólników prawa odwołania członków rady nadzorczej w każdym czasie, brak kadencyjności członków rady nadzorczej jest dopuszczalny. Pozwana wskazywała, że powodem zmiany był brak chętnych do pełnienia funkcji członków rady nadzorczej, co powodowało komplikacje i konieczność poszukiwania chętnych do pełnienia tej funkcji. Zmiana ta co do zasady nie jest więc sprzeczna z prawem, i nie uszczupla praw wspólników, skoro posiadają oni inicjatywę w zakresie odwołania członków rady nadzorczej.

Tym samym należy uznać, że dla uchwalenia zmiany dotyczącej braku kadencyjności rady nadzorczej nie była potrzebna zgoda wspólników uzyskana w trybie art. 246 par. 3 ksh i zmiana ta nie jest sprzeczna z prawem. Należy jednak wziąć pod uwagę, że w części pozbawiającej wspólników prawa indywidualnej kontroli zmiana par. 18 jest sprzeczna z prawem, należy więc uwzględnić powództwo w zakresie zmiany całego paragrafu 18 umowy.

Zmiana paragrafu 19 polega na tym, że radzie nadzorczej przyznane zostało prawo do opracowania regulaminu zgromadzenia wspólników. Zgodnie z treścią art. 219 ksh rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Rada nadzorcza nie ma prawa wydawania zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki. Do szczególnych obowiązków rady nadzorczej należy ocena sprawozdań, o których mowa w art. 231 § 2 pkt 1, w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, oraz wniosków zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty, a także składanie zgromadzeniu wspólników corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny.

Rada nadzorcza jest organem nadzoru, którego obowiązkiem jest wykonywanie stałego nadzoru nad działalnością spółki we wszystkich aspektach działania spółki. Oznacza to obowiązek nadzorowania pracy zarządu i całej spółki, a więc również pracowników, organizacji i zasad działania przedsiębiorstwa spółki, kontaktów z bankami, dostawcami, odbiorcami towarów i usług, prowadzonych procesów sądowych. Do zasadniczych obowiązków rady nadzorczej należy badanie bilansu oraz rachunku zysków i strat co do zgodności z księgami jak i stanem faktycznym, jednak to od wspólników zależy jak zostaną w umowie spółki ukształtowane obowiązki rady nadzorczej. Z pewnością nie mogą one mieć zakresu węższego niż określony w art. 219 ksh, ale mogą zostać rozszerzone. W ramach sprawowanego nadzoru na działalnością spółki może zostać przez zgromadzenie wspólników nałożony na radę nadzorczą obowiązek opracowania regulaminu działania zgromadzenia wspólników. Zgromadzenie wspólników jest organem posiadającym uprawnienia do podejmowania uchwał w sprawach najważniejszych dla spółki. Jeżeli w skład rady nadzorczej wchodzi wspólnicy, tak jak to ma miejsce w niniejszej sprawie, zgromadzenie może zdecydować o przekazaniu radzie nadzorczej obowiązku podejmowania uchwał w sprawach porządkowych związanych z działaniem zgromadzenia. Opracowanie regulaminu działania zgromadzenia mieści się w szeroko pojętych działaniach nadzorczych, do wykonywania których uprawniona jest rada nadzorcza, uznać więc należy, że nie jest sprzeczne z prawem powierzenie tego obowiązku radzie nadzorczej. Jednocześnie opracowanie regulaminu działania zgromadzenia przez radę nadzorczą nie uszczupla praw wspólników, a więc zgoda wspólników na uchwalenie tej zmiany nie była potrzebna. Zmiana ta nie jest sprzeczna z prawem i nie zachodzą przesłanki do stwierdzenia jej nieważności na podstawie art. 252 ksh. T. G. posiada legitymację procesową do zaskarżenia uchwały w tej części.

W paragrafie 21 dokonano zmian w zakresie organizacji i funkcjonowania zarządu, ustalono, że zarząd może składać się z jednego lub więcej członków powoływanych przez zgromadzenie wspólników na czas nieokreślony. Do tej pory zarząd składał się z dwóch członków zarządu. Ustalono także w dniu 14 lipca 2006r., że liczbę członków zarządu określa zgromadzenie wspólników, że w przypadku zarządu jednoosobowego prezes zarządu posiada wyłączne prawo reprezentowania spółki, w przypadku zarządu wieloosobowego do reprezentowania spółki upoważniony jest każdy z członków zarządu samodzielnie. Postanowiono także, że pracami zarządu kieruje prezes, uchwały zapadają bezwzględną większością głosów, w przypadku równowagi decyduje głos prezesa. Przyznano również uprawnienie zarządowi do wypłaty zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy oraz wynagrodzenia wspólnikom za umorzone udziały z czystego zysku.

Powodowie w pozwie nie wskazali w czym dopatrują się sprzeczności z prawem wskazanej zmiany umowy, nie uzasadnili swego żądania stwierdzenia nieważności uchwały w tej części. Sąd także nie dopatrzył się sprzeczności z prawem w zapisach tego paragrafu, powództwo więc w tej części podlegało oddaleniu.

Zmiana paragrafu 23 umowy spółki ma charakter wyłącznie redakcyjny bowiem polega na przeniesieniu treści dotychczasowego paragrafu 25 do paragrafu 23 i nie nosi charakteru zmian merytorycznych. Powodowie również w tym zakresie nie uzasadniali żądania stwierdzenia nieważności uchwały, sąd także nie dopatrzył się sprzeczności uchwały z prawem w tym zakresie, powództwo wszystkich powodów w tej części podlegało oddaleniu.

Zmiana paragrafu 24 polega na wprowadzeniu do umowy spółki zapisu dającego uprawnienie jednemu lub większej ilości wspólników, jeżeli ich udziały stanowią więcej niż połowę kapitału zakładowego do wystąpienia z powództwem o wyłączenie wspólnika. Wyłączenie wspólnika w rozumieniu art. 266 § 1 ksh jest specyficzną, uregulowaną w prawie instytucją sądowego usunięcia ze spółki z o.o. wspólnika z ważnych, leżących po jego stronie przyczyn, które uniemożliwiają pozostałym wspólnikom kontynuację spółki z danym wspólnikiem. „Powództwo o wyłączenie wspólnika jest charakterystycznym dla spółki z o.o. procesowym środkiem eliminowania konfliktów pomiędzy wspólnikami oraz innych subiektywnie warunkowanych trudności w jej prawidłowym funkcjonowaniu, będących skutkiem "ważnych przyczyn dotyczących danego wspólnika" – z korzyścią dla samej korporacji" (zob. Projekt ustawy o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością przyjęty przez Kolegium Uchwalające Komisji Kodyfikacyjnej 26.11.1931 r. Uzasadnienie w opracowaniu referenta głównego projektu, prof. A. Chełmońskiego, Warszawa 1932, s. 59, cyt. za: A. Herbet, w: SPP, t. 17A, 2015, s. 379, przypis 695). Wspólnicy występują z inicjatywą, żądaniem wyłączenia (pозwem), a orzeka sąd (art. 266 § 1 KSH). Celem przepisu jest przede wszystkim ochrona interesu spółki, sanacja stosunków w spółce poprzez pozbawienie wspólnika praw członkostwa w spółce z ważnych przyczyn dotyczących danego wspólnika, przy zachowaniu dalszego bytu prawnego i funkcjonowania spółki. Celem przepisu jest ponadto ochrona interesów pozostałych wspólników, zażegnanie konfliktu w gronie wspólników, paraliżującego działalność spółki i przez to zagrażającego dalszej jej egzystencji.

Artykuł 266 ksh ma charakter bezwzględnie obowiązujący, tryb i przesłanki wyłączenia nie mogą być w umowie spółki uregulowane odmiennie. Nieważne będzie postanowienie umowy spółki, w myśl którego wynagrodzenie (cena przejęcia) będzie niższe od rzeczywistej wartości (art. 266 § 3 KSH). Nieważne będzie też postanowienie, które praktycznie wyklucza możliwość skorzystania z instytucji wyłączenia.

Podstawą żądania wyłączenia wspólnika musi być ważna przyczyna dotycząca danego wspólnika (art. 266 § 1 KSH). Kodeks spółek handlowych nie zawiera, nawet przykładowego, katalogu, jakie okoliczności można uznać in abstracto za ważne przyczyny wyłączenia danego wspólnika, pozostawiając ich określenie orzecznictwu. Generalnie uznać można, że ważna przyczyna ma miejsce, jeżeli ze względu na osobę wspólnika lub jego zachowanie, osiągnięcie celu spółki jest niemożliwe lub poważnie zagrożone, przez co jego dalsze uczestnictwo w spółce, po uwzględnieniu wszystkich okoliczności, nie jest możliwe do zaakceptowania. Przykładowym powodem wyłączenia jest działalność konkurencyjna, nielojalność, uporczywe niestawienie na zgromadzeniach, przez co nie mogą zostać podjęte uchwały itp. Katalog przyczyn nie jest zamknięty, za każdym razem przyczyna ta podlega ocenie sądu. Umowa spółki może zawierać katalog "ważnych przyczyn" (podobnie W.J. Katner, Umorzenie udziału, s. 26 oraz Kidyba, Sp. z o.o., 2009, s. 841, Nb 8 oraz A. Szajkowski, M. Tarska, w: Sołtysiński, Szajkowski, Szumański, Szwaja, Komentarz KSH, t. 2, Warszawa 2014, s. 796, Nb 11;; odmiennie R. Pabis, w: Bieniak i in., Komentarz KSH, 2014, s. 756, Nb 7), zdefiniowanych możliwie jednoznacznie, np. śmierć wspólnika; osiągnięcie określonego wieku; rezygnacja z funkcji członka zarządu w spółce; zajęcie jego udziałów. Uregulowany w umowie spółki katalog "ważnych powodów" może być dla sądu wskazówką, jakie okoliczności wspólnicy uznali za istotne z punktu widzenia interesu spółki, a zwłaszcza celu spółki, do którego to wspólnicy zobowiązali się dążyć (art. 3 KSH), uzasadniające wyłączenie danego wspólnika ze spółki.

Wprowadzenie omawianego zapisu do umowy spółki stanowi powtórzenie paragrafu 2 art. 266 ksh, nie wskazanie w umowie katalogu ważnych przyczyn oraz samego określenia, że podstawą wyłączenia wspólnika mogą być ważne przyczyny, nie zmienia bezwzględnie obowiązującego przepisu art. 266 ksh i nie oznacza, że z powództwem o

wylączenie wspólnika można wystąpić również bez ważnej przyczyny. Trudno więc w tym zapisie umowy dopatrzeć się sprzeczności z prawem, zapis ten nie ma wpływu również na prawa wspólników, do podjęcia uchwały w tym zakresie nie była więc potrzebna zgoda wspólników, których zmiana dotyczy, powództwo więc o stwierdzenie nieważności uchwały w zakresie par. 24 należy uznać za nieuzasadnione. W tej części legitymacja procesowa czynna przysługiwała T. G..

W paragrafie 25 określono, że stawający powołują zarząd w składzie (...) - prezes zarządu i S. S. (1) - wiceprezes zarządu. W akcie notarialnym z dnia 05 kwietnia 2002r. w skład zarządu powołani zostali S. B. jako prezes zarządu oraz J. S. (1) jako wiceprezes zarządu. Zarzut powodów w zakresie tego zapisu umowy dotyczył braku tajności głosowania nad tą zmianą, która dotyczy spraw osobowych.

W tym miejscu przypomnieć należy, że w dniu 22 października 2008r. doszło do podjęcia uchwał Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników stwierdzających, że wobec zaskarżenia uchwały z dnia 19 sierpnia 2002r. stwierdza się, iż funkcję Prezesa Zarządu pełni S. B. na czas nieokreślony oraz Wiceprezesa Zarządu S. S. (1) na czas nieokreślony. Ponadto podjęto uchwałę, w której stwierdzono, że wszelkie czynności zarządu od dnia 19 sierpnia 2002r. do 31 grudnia 2002r. są zgodne z umową spółki i zatwierdzono te czynności. W kolejnych uchwałach zatwierdzono czynności zarządu za kolejne lata oraz w stosunku do wszystkich członków zarządu. Z treści tego protokołu wynika, że zwyczajne zgromadzenie wspólników stwierdzając, że członkowie zarządu sprawują swoje funkcje, w istocie dokonało wyboru S. B. i S. S. (1) w skład zarządu uprawnionego do reprezentowania spółki, zatwierdziło wszystkie dokonane wcześniej czynności od dnia 19 sierpnia 2002r., a więc także podejmowane w zakresie zwołania zgromadzenia wspólników z dnia 14 lipca 2006r., nadto w dniu 30 czerwca 2009r. podjęto uchwały nr (...) i (...), w których nadal powierzono tym osobom pełnienie funkcji członków zarządu. W związku z tym przyjąć należy, że zapis paragrafu 25 nie stanowi zmiany w składzie zarządu spółki, którego czynności od momentu powołania, czyli od 19 sierpnia 2002r. były skuteczne. Skład osobowy nie zmienił się od 19 sierpnia 2002r. do 14 lipca 2006r., funkcje swoje pełniły nieprzerwanie w tym okresie te same osoby, czyli S. B. i S. S. (1), co potwierdza tezę, iż w par. 25 nie dokonano zmian osobowych i wobec powyższego, uchwała nie musiała być podejmowana w głosowaniu tajnym i mogła zapaść większością 2/3 głosów. Powód T. G. posiada legitymację do zaskarżenia uchwały w tej części.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę, na podstawie wyżej wskazanych przepisów i art. 252 ksh należy stwierdzić nieważność uchwały nr (...) z dnia 14 lipca 2006r. podjętej przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w zakresie zmiany paragrafów: 8,10,12,18 umowy spółki.

W pozostałym zakresie powództwo o stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały podlegało oddaleniu.

Oddaleniu podlegało także powództwo T. G. o stwierdzenie nieważności ewentualnie o uchylenie zaskarżonej uchwały w zakresie zmiany paragrafów: 2,5,13,21,23 umowy spółki.

Wobec oddalenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały o zmianie umowy spółki co do paragrafów: 2,5,13,19,21,23,24,25 konieczne staje się rozważenie, czy w tym zakresie nie zachodzą przesłanki uchylenia uchwały na podstawie art. 249 ksh.

Powodowie w zakresie zmian określonych w paragrafach 2,5,13,21,23,25 umowy spółki nie uzasadnili żądania co do uchylenia uchwały, sąd także, uwzględniając zakres i charakter zmian nie dopatrzył się w nich sprzeczności z dobrymi obyczajami i godzenia w interes spółki lub celu pokrzywdzenia wspólników.

Co do zmiany paragrafu 19 umowy spółki powodowie odwołując się do sporu istniejącego w spółce wskazali, że jest ona rażąco sprzeczna z dobrymi obyczajami i ma na celu pokrzywdzenie wspólników, nie uzasadniając szczegółowo w czym upatrują tę sprzeczność i pokrzywdzenie wspólników. Opracowanie regulaminu działania zgromadzenia wspólników mimo, że najpewniej nie jest działaniem typowym, to jednak nie nosi cech sprzeczności z dobrymi obyczajami kupieckimi, ani nie ma na celu pokrzywdzenia wspólników. Regulamin działania zgromadzenia wspólników ma na celu uporządkowanie przebiegu zgromadzenia i wprowadzenia pewnego schematu działania, kolejności podejmowanych czynności podczas zgromadzenia. Ma on tym większe znaczenie, im burzliwsze są obrady

zgromadzenia, a wobec istniejącego konfliktu z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Jednocześnie regulamin musi zostać opracowany tak, by podczas zgromadzenia nie dochodziło do podjęcia uchwał sprzecznych z prawem lub podlegających uchyleniu, nie ma więc zagrożenia dla wspólników w opracowaniu tego regulaminu przez radę nadzorczą, można wręcz stwierdzić, że jest to zgodne z interesem spółki.

Żądanie uchylenia paragrafu 24 umowy spółki również nie zostało szczegółowo uzasadnione przez powodów, którzy także w tym przypadku odwołali się do sprzeczności z dobrymi obyczajami i celu pokrzywdzenia wspólników. Uprawnienie do występowania z powództwem o wyłączenie wspólnika, przysługuje określonej grupie wspólników niezależnie od zapisu w umowie, z mocy przepisów kodeksu spółek handlowych. Istnienie poważnej przyczyny wyłączenia podlega ocenie przez niezależny i obiektywny sąd. Oznacza to, że umieszczenie tego zapisu nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami kupieckimi, a na straży interesu wspólnika stoi sąd, który bada zasadność zgłoszonego żądania.

Tym samym, również powództwo o uchylenie uchwały nr (...) z dnia 14 lipca 2006r. podjętej przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w zakresie zmiany paragrafów: 2,5,13,19,21,23,24,25 umowy spółki, na podstawie art. 249 ksh podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o treść art. 108 kpc ustalając, że strony ponoszą je zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów i przyjmując, że powód wygrał sprawę w 1/3 a pozwany w 2/3 i w takim zakresie należy przyznać koszty postępowania stronom.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)

SSO Renata Olejnik_Tyszka